

NVE
nve@nve.no
v/ Tord Solvang

Deres ref.: 201206555
Vår ref.: 02 Gipa/JOV
Dato: 14.09.2015

KOMMENTARER TIL HØRINGSUTTALELSER – GIPA KRAFTVERK, VANG, OPPLAND

NGK Utbygging AS har fått oversendt syv innkomne høringsuttalelser til Gipa kraftverk fra følgende instanser: Fylkesmannen i Oppland, Statens Vegvesen region øst, DNT Valdres, Eidsiva Nett AS, FNF Oppland, Naturvernforbundet Oppland, Norsk Ornitologisk forening. I de etterfølgende avsnitt kommenteres høringsuttalelsene fra vår side.

Fylkesmannen i Oppland

Fylkesmannen konkluderer med at en utbygging av Gipa ikke medfører vesentlig tap av naturverdier av nasjonal eller regional verdi. Av den grunn vil ikke Fylkesmannen motsette seg at det gis konsesjon, men mener at kraftproduksjonen ikke er stor nok til at kraftverket vil ha noen samfunnsnytte. Videre stiller Fylkesmannen krav til at det i en eventuell konsesjon må følge en rekke vilkår.

Slik NGK Utbygging tolker Fylkesmannens vurderinger av virkninger, er disse i stor grad samstemte med virkningene som vi har lagt til grunn gjennom miljørapport og konsesjonssøknad. Vi er likevel ikke enig med Fylkesmannen når det konkluderes med at kraftverket vil ha svært liten samfunnsnytte og det i den sammenheng stilles spørsmålsteget ved om nytten forsvaret terrenginngrepene utbyggingen medfører.

På generelt grunnlag vil alltid et kraftverk ha en samfunnsmessig nytteverdi i kraft av økt verdiskapning, stimulering av lokalt næringsliv, inntekter til utbygger, grunneiere, lokalsamfunn og kommune. I tillegg vil et kraftverk være med på å demme opp for et stadig økende energibehov nasjonalt, så vel som internasjonalt – samt bidra til å nå Norges forpliktelser til å oppnå en større fornybarandel av energiproduksjonen. NGK Utbygging er av den klare oppfatning at tiltaket tilfører samfunn og lokalsamfunn nytteverdier som ikke må undermineres.

Fylkesmannen stiller så spørsmål om hvorvidt de positive samfunnsmessige nytteverdiene av Gipa kraftverk er sterke nok til å veie opp for terrenginngrepet som følger av en utbygging. NGK Utbygging er av den klare oppfatning av at for dette prosjektet så veier de positive nytteverdiene tyngst. Etter NGK Utbyggings oppfatning, så følger det også implisitt av Fylkesmannens uttalelse at de positive nytteverdiene veier tyngst, all den tid Fylkesmannen velger å frastå å komme med innsigelser mot at det gis konsesjon.

Når det kommer til vilkårene for konsesjon som Fylkesmannen stiller opp, er i utgangspunktet dette ikke noe NGK Utbygging konkret ønsker å ta stilling til per dags dato. Vi vil likevel påpeke at NGK Utbygging ikke stiller seg negativ til noen av vilkårene som Fylkesmannen stiller opp da det for NGK Utbyggings del er ønskelig å spille på lag med myndighetene ved en eventuell utbygging.

Statens vegvesen region øst

Statens Vegvesen har ingen bemerkninger til det omsøkte tiltaket

DNT Valdres

I DNT Valdres sin høringsuttalelse har det kommet med en generell vurdering alle fem kraftverk i Valdrespakka samt en spesiell når det kommer til Sundheimselvi. Dette tolkes av NGK Utbygging, dithen at DNT Valdres i all hovedsak ikke har noen innsigelser mot at det gis konsesjon til det omsøkte tiltaket.

DNT Valdres påpeker at tiltaket i liten grad vil berøre eksisterende turstier. Området Beitostølen og Beito regnes som et av de store vinter- og sommersportsstedene i Norge. Dette er likevel et område på andre siden av Øyungen og Fv51. Under anleggsperioden er det muligheter for at tiltaket vil bli synlig fra Beito og Beitostølen, men siden rørgate skal graves ned, vil ikke dette bli synlig når rørgate blir revegetert, mv.

I området langs Gipa er det heller ikke noen turstier som legger til rette for en utstrakt utøving av friluftaktiviteter. Det nærmeste en kommer er i så tilfelle Gyriklatten. Det vil nok være mulig under anleggsperioden å også få her få øye på anleggsområdet og byggeaktiviteter, men som nevnt tidligere vil ikke dette få noen varig innvirkninger på utøvelse av friluftaktiviteter.

Det blir også vist til at utbygging kan komme til å få konsekvenser for vannføring i elvelandskap i kløfter og «ville» omgivelser. Dette igjen kan kunne medføre et bortfall i omgivelser som kan være spennende å oppsøke om som gir naturopplevelser av spesiell kvalitet. I denne sammenhengen rettes det en generell bekymring om hvorvidt de foreslåtte nivåene på minstevannføring er tilstrekkelig høyt til å ivareta hensynet til opplevelseskvalitet.

Det blir i konsesjonssøknaden lagt til grunn at det skal være en minstevannføring lik 5-persentilen. Det vil dermed ikke råde tvil om at det vil sikres en god nok vanntilførsel i elven. Videre vurderes brukerinteressene i Gipa til å være små ettersom elven i seg selv ikke utgjør noen severdighet sammenholdt med å være bortgjemt og lite tilgjengelig. Av den grunn vil ikke problemstillingen som DNT Valdres tar opp, innebære noen særlig aktualitet for Gipa. Det er likevel en viktig problemstilling som retter fokuset om å sikre en minstevannføring lik 5-persentilen slik det er prosjektert i den foreliggende konsesjonssøknaden.

Eidsiva Nett AS

Eidsiva Nett har ingen innvendinger til at det gis konsesjon. Det blir i deres uttalelse påpekt at Gipa kraftverk skal kunne tilknyttes distribusjonsnettet til Valdres Energi. Ettersom det også er kapasitet i nettet under Beito transformatorstasjon vil produksjonen kunne mates inn der uten behov for oppgraderinger.

Forum for Natur og Friluftsliv Oppland

Forum for Natur og Friluftsliv Oppland (FNF) har i sitt hørings svar kommet med noen generelle bemerkninger hva angår hele Valdrespakka, samt noen konkrete bemerkninger hva angår Gipa spesielt.

I den generelle vurderingen til FNF reises det en rekke overordnede spørsmål omkring det FNF finner problematisk ved utbygging av kraftverk. Dette gjelder i hovedsak hensynet til de gjenværende vassdragene i Valdres, samt sumvirkningene av de nye planlagte tiltakene sett i sammenheng med de allerede eksisterende utbyggingene.

NGK Utbygging er i all hovedsak enig med FNF når de uttaler at det er en fornuftig løsning å behandle Valdrespakken samlet med tanke på at det skal foretas en vurdering av samlet belastning. NGK Utbygging er videre av den oppfatning av at Gipa som vassdrag ikke er av veldig høy verdi. Denne holdningen støttes opp om av miljørapporten som vurderer naturverdiene i området til å være av middels verdi slik at omfanget i den sammenheng vurderes til å være middels negativt.

NGK Utbygging ser heller ikke at tiltaket vil være synlig i stor grad etter utbyggingsperioden. Rørtrase vil graves ned i bakken og revegeteres, kraftstasjonen vil plasseres i et relativt tett vegetert område uten at bygningen vil skille seg ut i landskapet, og inntaksdam vil ikke være synlig med mindre man tar den i nærmere ettersyn.

Slik NGK Utbygging ser det vil ikke Gipa bli vesentlig redusert. Etter vår vurdering vil det omsøkte tiltaket kunne tillates blant annet fordi småkraftsutbygging er å anse som «ny bærekraftig aktivitet», jf. vannforskriften § 12 første ledd, litra b). Videre er vi av den oppfatning her at «samfunnsnyttene av de[t] nye [inngrepet] (...) [er] større enn tapet av miljøkvalitet», jf. vannforskriften § 12 annet ledd, litra b) siden det kun er snakk om en forringelse fra svært god tilstand til god tilstand. Videre er det klart at NGK Utbygging vil følge retningslinjene som følger av vannressursloven § 10 om minstevannføring ved at den er lik 5-persentilen.

Konkret påpeker FNF fire forhold de ser som bekymringsverdige dersom tiltaket bygges ut. For det første vil lav vannføring bli synlig landskapsmessig, for det andre mener FNF at opplevelsesverdien vil reduseres da friluftsliv med juving vil bli begrenset pga. redusert vannføring, for det tredje vil utbygging redusere INON, og til slutt er FNF av den oppfatning av at tiltaket vil ha virkning for en til to hekkelokaliteter for fossefall.

NGK Utbygging er av den oppfatning av at den mengden vann som føres, ikke vil bli så synlig i landskapsbildet som FNF anfører. Slik vi ser det er FNF opptatt av å svartmale de negative konsekvensene tiltaket kan komme til å medføre. En fortsatt bruk av friluftaktiviteter vil fortsatt la seg gjøre ved utbygging. Under alle omstendigheter er juving en aktivitet som stiller krav til høy vannføring. I situasjoner hvor juving kan gjennomføres vil det etter alle overmål være overløp ved inntaket, slik at en utbygging ikke vil fremstå som et hinder til utøving av friluftaktiviteter i området.

Når det kommer til INON, har dette blitt påpekt også i uttalelsen til Fylkesmannen. Slik NKG Utbygging ser det, vil tap av INON, som er et teoretisk mål for inngrepsfrie soner, i dette tilfellet ikke medføre en opplevd følelse av tap av inngrepsfri natur. Etter vår oppfatning er det hvordan tiltaket vil oppleves som skal veie tyngst, ikke hvorvidt et tiltak etter en teoretisk målestokk merkes. Det blir, slik NGK Utbygging ser ikke noen store sår i naturen, samtidig som det nærliggende området som per dags dato faller innenfor INON, heller ikke vil oppleves som et inngrep i den inngrepsfrie sonen.

Naturvernforbundet i Oppland

Etter å ha gjort seg kjent med Valdrespakken ønsker Naturvernforbundet i Oppland (NVF) å komme med en uttalelse, samlet for alle omsøkte tiltak. NVF kommer her samtidig med en kort uttalelse om hvert enkelt tiltak.

NGK Utbygging mener det, på tross av at det skal gjøres en vurdering ut ifra samlet belastning, er uheldig å komme med en uttalelse samlet for alle omsøkte tiltak. Dette vil medføre en for stor grad av generalisering og kan være med på å danne et feil bilde av det hvordan tiltaket i realiteten fremstår.

NVF har en generell holdning om at det som er igjen av uberørte vassdrag i Valdres og Oppland, skal forbli uberørt. I den sammenheng viser de til utkast til Forvaltningsplan for Vannregion Vest-Viken. Når det kommer til begrepsbruken «god økologisk tilstand» er det ikke nødvendig å vise til et kuriøst utkast til en forvaltningsplan, her er det simpelthen tilstrekkelig å vise til vannforskriften. Det er klart at en utbygging vil medføre en reduksjon i vannføring mellom inntak og kraftverk. Reduksjonen vil likevel være såpass begrenset, pga. 5-persentilen slik at dette knapt vil påvirke vegetasjon i den avgrensede bekkeløften.

NVF anfører at det i alle prosjektene er påvist rødlistearter. I forbindelse med utarbeidelsen med konsesjonssøknaden til Gipa kraftverk, ble det også utarbeidet en rapport om biologisk mangfold. Gjennom arbeidet med denne rapporten ble det ikke registrert noen rødlistearter fra noen artsgrupper og det blir her påpekt at det heller ikke finnes noen indikasjoner på at slike kan finnes. Her er det heller ikke blitt observert rødlista fugl eller. Det ble i en tilleggsutredning funnet noen rødlistearter også i Gipa.

Videre anføres det at alle søknadene mangler en vurdering av samlet belastning, samt at det er åpenbart at den samlede belastningen vil bli stor. Til slutt bemerkes det bare at om alle tiltakene i Valdrespakka gis konsesjon, vil dette innebære en total rasering av vassdragsnaturen i Valdres. En konsesjonssøknad skal i utgangspunktet bare ta stilling til virkningene som skjer konkret som en følge av det omsøkte tiltaket, av det grunn blir det også urimelig å foreta en konsekvensutredning som tar stilling til den samlede belastningen.

En vurdering av inngrepets samlede belastning er det det NVE skal gjøre. Dette gjøres på bakgrunn av den informasjon som kommer inn via høringsuttalelser, hørings svar, samt befarung. Av den grunn er det også

hensiktsmessig at NVE har valgt den løsningen de har valgt med å gjennomføre såkalte pakke-vurderinger. NGK Utbygging ser det ikke som sin oppgave å gjennomføre beslutningen til NVE, men det er viktig for oss å være en bidragsyter til at det dannes et godt beslutningsgrunnlag for NVE.

Som det korrekt blir anført fra NVF sin side, innebærer Gipa et bortfall av INON. Et bortfall av INON kan være et problem, men det er ikke gitt at dette er problematisk. Dette har sitt utgangspunkt i at INON-begrepet er et forsøk på å finne en kvantifiserbar måte å beregne hvordan et tiltak vil gripe inn i naturen. En mer naturlig måte å gjøre dette på, er se hvordan et tiltak vil påvirke det nærliggende området dersom det bygges ut. Dette er også noe grunnlaget for at INON-begrepet er blitt fjernet som måleinstrument.

NGK Utbygging er av den oppfatning av at INON-grensene som tiltaket berører, kun innebærer et teoretisk bortfall. Med dette menes at opplevelsen av inngrepsfri natur i svært liten grad vil forringes ved at tiltaket bygges ut. Videre vil er et tap av INON marginalt, noe som bare forsterker det faktum at inngrepsfri natur i svært liten grad vil forringes.

Norsk Ornitologisk Forening, Valdres lokallag

Norsk Ornitologisk Forening Valdres lokallag har gjort seg kjent med utsendte høringsdokumenter og ønsker å gi høringsinnspill til utbyggingsplanene i Valdrespakka. Vi velger å konsentrere vårt innspill til fugl og spesielt til fossekallen.

Gammelt fossekallreir funnet ved bru vest for Rudistølen/Kjøsastølen (18.8.2015), pluss mulig reir under samme bru. Det er potensielle reirplasser for fossekall ved flere av fossene lenger opp i elva (ikke befart). Andre fuglearter som bruker området: Vintererle, stor sannsynlighet for hekking

Norsk Ornitologisk Forening Valdres lokallag (NOF) har i sin høringsuttalelse for Valdrespakka valgt å konsentrere sine innspill til fugl, og da særlig fossekall. NOF påpeker i sin uttalelse at det ble nylig funnet et fossekallreir ved bru vest for Rudistølen/Kjøsastølen med mulig reir under samme bru. Det har heller ikke blitt foretatt noen befaring av området fra deres side for å bekrefte deres antagelse om at det er flere reirplasser for fossekall i området. NOF påpeker også at Vintererle med stor sannsynlighet bruker området, men dette er ikke blitt bekreftet.

Fra NGK Utbygging sin side har det ikke blitt lagt merke til noen innsigelser fra NOF. Det kan heller ikke synes at NOF fraråder NVE å gi konsesjon til den omsøkte tiltaket. Det forutsettes følgelig at NOF støtter en eventuell utbygging dersom det gjennomføres avbøtende tiltak.

Det blir i konsesjonssøknaden påpekt at det kommer til å bli satt opp hekkekasser for fossekall og vintererle som et avbøtende tiltak. Dette vil etter alle overmål være predatorsikre hekkekasser som vil monteres på minimum to plasser langs elven. Det vil under alle omstendigheter bli montert kasser der det allerede er påvist reir slik som ved bru vest for Rudistølen/Kjøsastølen og under den samme bru. Det skal heller ikke utelukkes at det vil bli plassert hekkekasser lenger opp langs elven etter senere befaringer. Dette er også et avbøtende tiltak som støttes opp om av Bioreg AS Rapport 2012:09 om biologisk mangfold, slik at vilkårene for fossekall og andre fuglearter skal bli tilstrekkelig ivaretatt.

Med vennlig hilsen

Jon Olav Volden

Prosjektleder

NGK Utbygging AS

iov@norskgrokkraft.no

Mobil: +47 97 16 14 27